

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เฉลิม วราวิทย์ และบุญนาท ลายสนิท เสรีกุล. "การสอนแบบสาธิต." แพทยศาสตรศึกษา, หน้า 175. เฉลิม วราวิทย์ และ เสรี ร่วมสุข, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: คอมพิวเตอร์ไชน่า แอนด์พริ้นท์, 2526.
- ทรงชัย ชมชัยยา. "อิทธิพลของการจัดลำดับชั้นการสอนและการฝึกหัดจะขึ้นต่อการเรียนทักษะ." วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- บุญส่ง แจ็งสว่าง. "การใช้เทปบันทึกภาพ." ใน เอกสารประกอบการสัมมนามหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องสื่อการศึกษา, หน้า 57-59. กรุงเทพมหานคร: แผนกการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.
- ประสงค์ กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- เป็รื่อง กุมท และครรชิต อัดถากร. การใช้โทรทัศน์ในห้องเรียน. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรการพิมพ์, 2515.
- ภูเก็ท วาจนนท. "การพัฒนาครูแพทย์." ใน เอกสารประกอบการสัมมนาวิทยาลัยมหิดล เรื่องสื่อการศึกษา, หน้า 262. กรุงเทพมหานคร: แผนกการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.
- คินัย มะโนทัย. "วัตถุประสงค์การศึกษา." ใน แพทยศาสตรศึกษา, หน้า 81. เฉลิม วราวิทย์ และ เสรี ร่วมสุข, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: คอมพิวเตอร์ไชน่า แอนด์พริ้นท์, 2526.
- พิลาศ เก็อมิ. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางช่างโดยการสอนด้วยวิธีการสาธิตธรรมดา และการสาธิตโดยใช้เทปโทรทัศน์." ปริกฏยานิพนธมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519.

ไพบุลย์ ศรีสมศักดิ์. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาแบคทีเรียระหว่างวิธีสอน
โดยแบบใช้เทปบันทึกภาพ แบบใช้สไลด์เทปเสียง และแบบบรรยายประกอบการสาธิต."
วิทยานิพนธ์ปริญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.

รุจิเรศ อนุรักษ์. "การสอนทักษะโดยสาธิตสลับสไลด์เทปในเงื่อนไขเรียนทั้งหมดกับเรียนที่
ละส่วน." วิทยานิพนธ์ปริญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ศน.เขต 2. "การสอนโดยจุดประสงค์." ใน สารพัฒนาหลักสูตร, 10 (กรกฎาคม 2525):
หน้า 25-26. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2525.

สุนันท์ สมรรถกิจจจร และเลขา ประเสริฐศิลป์. "การใช้โทรทัศน์ทางการแพทย์ของไทย."
ใน เอกสารทางวิชาการเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, หน้า 86. กรุงเทพมหานคร: 2516.

สุนันท์ อึ้งถาวร และงสิริ ร่วมสุข. "สื่อการสอน." ใน แพทยศาสตร์ศึกษา, หน้า 264
เฉลิม วราวิทย์ และเสรี ร่วมสุข, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร:
คอมพิวเตอร์ไซน์ แอนด์พริ้นท์, 2526.

อาทร ชนเห็นชอบ. "คำกล่าวเปิดสัมมนา." ใน เอกสารประกอบการสัมมนามหาวิทยาลัย
มหิดลเรื่องสื่อการศึกษา, หน้า 10. กรุงเทพมหานคร: แผนกการศึกษา
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.

ภาษาต่างประเทศ

Bloom, B.S., et al. A Taxonomy of Education Objectives: Handbook I, The
Cognitive Domain. New York: Longmans Green, 1956.

Brennecke, John H., and Amick, Robert G. Psychology and Human Experience.
California: Glencoe Press, 1974.

- Conklin, Kenneth R. "Wholes and Parts in Teaching." The Elementary School Journal. 74 (October, 1973): 166.
- Cox, John A., and Boren, Lynn M. "A Study of Backward Chaining." Journal of Education Psychology, 1965: 56.
- De Cecco, John P., and Crawford, William R. "The Psychology of Learning and Instruction." Educational Psychology. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1968.
- Ebel, Robert L. Essential of Education Measurement. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1972.
- Fisher, Judith C. "The Effect of Videotape Recording on Swimming Performance and Knowledge of Stroke Mechanics." Completed Research in Health, Physical Education and Recreation. 20 (1977): 216.
- Fitts, Paul M., and Posner, Michale I. Human Performance. California: Brooks/Co., 1967.
- Gagne', Robert M. "Learning Hierachies." Education Psychologist. pp. 1-9. Illinois: The Drydren Press: 1968.
- Gulbert, J.J. WHO Educational Hand Book. pp. 160-161. Geneva: WHO, 1976.
- McGuigan, F.G., and Maccaslin, Eugene. "Whole and Part Methods in Learning a perceptual Motor Skill." American Journal of Psychology. 68 (1955): 658-661.
- McKeachie W.J. Teaching Tips. Lixington, Massachusetts: D C Health, 1969.
- Naylor, James C. Learning and Teaching. New York: Barnes and Noble, 1962.

Polvino, Garaldine J. "The Relative Effectiveness of Two Methods of Video Tape Analysis in Learning a Selected Sport Skill."
Abstr. International, 32, 1971.

Singer, Robert N. Motor Learning and Human Performance. 2d ed.
New York: Macmillan Publishing Co., Inc., 1968.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

1. เนื้อหาเรื่อง ทักษะการพันกระชับไหล่
2. วิธีสร้างเครื่องมือวัดผลการฝึกทักษะการพันกระชับไหล่
3. แบบประเมินทักษะการพันกระชับไหล่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. เนื้อหาเรื่องทักษะการพันกระชับไหมล์

ผู้สอน : รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ยงยุทธ วิชระคุลย์

ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผู้เรียน : นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2526-2527

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เรียนทำการพันกระชับไหมล์ในผู้ป่วยที่บาดเจ็บบริเวณข้อไหล่ได้ถูกต้องทุกขั้นตอน

เนื้อหา : การพันกระชับไหมล์เป็นวิธีการรักษาผู้ป่วยที่บาดเจ็บบริเวณข้อไหล่ เพื่อช่วยให้แขนและสะบักไหล่ข้างที่บาดเจ็บอยู่นิ่งในระยะรักษา การสาธิตวิธีพันกระชับไหมล์นี้มีลำดับขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ การจัดท่าผู้ป่วย การถึงม้วนผ้าที่ถูกวิธี และการพันกระชับไหมล์ที่ถูกต้องมีทั้งหมด 4 รอบ ซึ่งจะวิเคราะห์งานโดยละเอียดดังนี้

1. การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้

- 1.1 แก้วที่ใช้สำหรับให้ผู้ป่วยนั่ง ควรใช้แก้วที่ไม่มีพนักพิงเพื่อความสะดวกในการพัน
- 1.2 แถบผ้าที่มีความกว้างและความยาวขนาดพอเหมาะ อาจใช้ผ้าสำลีนำมาตัด กว้างประมาณ 15 เซนติเมตร และยาวประมาณ 3.5 เมตร
- 1.3 สำลีส้นใหญ่ 1 ส้น ขนาดกว้าง \neq ยาวประมาณ 5 นิ้ว ใช้สำหรับรองใต้รักแร้เพื่อซับเหงื่อกันความชื้น
- 1.4 พลาสเตอร์ที่ใช้ปิดแผล ขนาดกว้างประมาณ 2 นิ้ว 1 ม้วน
- 1.5 กรรไกรใช้ตัดพลาสเตอร์ 1 อัน

2. การจัดท่าผู้ป่วย

- 2.1 ให้ผู้ป่วยนั่งบนเก้าอี้ให้หลังตรงและผู้ที่จะพินีนอยู่ด้านข้างของผู้ป่วยข้างที่ข้อไหล่เจ็บ
- 2.2 จับแขนผู้ป่วยข้างที่ข้อไหล่เจ็บ งอข้อศอกให้เป็นมุมฉากโดยให้แขนได้ศอกทาบกับลำตัวด้านหน้า
- 2.3 ใช้ลำสิกรองไว้ที่ใต้รักแร้ของผู้ป่วยข้างที่ข้อไหล่เจ็บ

3. วิธีถือม้วนผ้า

ใช้มือข้างที่ถนัดจับม้วนผ้าหันด้านที่มีวนเข้าออกนอกลำตัวผู้ป่วย และใช้มืออีกข้างหนึ่งจับชายผ้ากดทับไว้กับไหล่ของผู้ป่วยข้างที่เจ็บ

4. การพัน มี 4 รอบคือ

รอบที่ 1 ใช้มือข้างหนึ่งจับปลายผ้าวางพาดข้ามไหล่ข้างที่เจ็บของผู้ป่วย และใช้มือที่ถือม้วนผ้า หันลงมาตามแนวต้นแขนลงทางด้านขวาของผู้ที่พันจะเป็นด้านหน้าหรือด้านหลังของผู้ป่วยก็ตาม (สำหรับในการสาธิตนี้ผู้สอนหันลงมาด้านหน้าของผู้ป่วย) แล้วพันอ้อมได้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างเดิม มาทับกับปลายผ้าขณะที่มือที่จับปลายผ้ายังคงดึงปลายผ้าไว้แล้ว

ใช้มือข้างที่ถือม้วนผ้าดึงผ้าให้หัวไหล่กระชับ

รอบที่ 2 ใช้มือข้างที่ถือม้วนผ้าดึงผ้าเฉียงลงไปทางด้านหน้า ไปยังชายโครงด้านตรงข้ามกับข้างที่ข้อไหล่เจ็บ พันอ้อมไปที่ด้านหลังในแนวนอน พันผ่านทาบไปที่ข้อศอกข้างที่รั้งอยู่แล้วอ้อมได้ศอกไปที่ชายโครงด้านตรงข้าม

รอบที่ 3 พันอ้อมชายโครงมาที่ด้านหลังและพันเฉียง ขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างที่เจ็บ

รอบที่ 4 ใช้ปลายผ้าที่เหลือยาวพอประมาณพันลงมาที่ด้านหน้ามาตามแนวต้นแขนข้างที่เจ็บ แล้วอ้อมได้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่จนหมดปลายผ้าพอดี และใช้พลาสติกหรือกระดาษห่อหุ้มให้ติดกับปลายผ้าไว้ เพื่อยึดผ้าที่พันไม่ให้หลุดเลื่อนได้

2. วิธีสร้างเครื่องมือวัดผลการฝึกทักษะการพันกระชับไหล่

ผู้ฝึกทักษะ นักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 5 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

วัตถุประสงค์ นักศึกษาสามารถทำการพันกระชับไหล่ได้ถูกต้องทุกขั้นตอน

ขั้นตอนหลัก (Major Step)	ข้อมูลหลัก (Key Information)	การนำไปปฏิบัติ (Application)	ความผิดที่ร้ายแรง (Critical Error)	พฤติกรรมที่ยอมรับ (Acceptable Performance)
1. การจัดเตรียม อุปกรณ์	1.1 แก้วอีชนิดไม่มีพนักพิง 1.2 สำลีสั้นใหญ่ 1 ชิ้น ขนาดกว้าง ประมาณ 3 นิ้ว ยาว 5 นิ้ว 1.3 ผ้าสำลีสั้น 1 ม้วน ขนาดกว้างประมาณ 15 เซนติเมตร ยาว 3.5 เมตร 1.4 พลาสเตอร์ปิดแผล 1 ม้วน ขนาดกว้างประมาณ 2 นิ้ว 1.5 กรรไกร 1 อัน		อุปกรณ์ที่เตรียมขาดผ้าพัน หรืออุปกรณ์อื่น 2 อย่าง	อุปกรณ์ที่เตรียม ขาดสำลีสั้นใหญ่ หรือกรรไกร
2. การจัดทำผู้ป่วย	2.1 ให้อุปกรณ์บนแก้วอี 2.2 จับแขนผู้ป่วยข้างที่เจ็บ งอข้อศอก ให้เป็นมุมฉากโดยใช้แขนใต้ศอก ทาบกับลำตัว	ตรวจสอบรายชื่อ ผู้ป่วยและซักถาม อาการเจ็บป่วย	2.2 งอข้อศอกไม่เป็นมุมฉาก	

ขั้นตอนหลัก (Major Step)	ข้อมูลหลัก (Key Information)	การนำไปปฏิบัติ (Application)	ความผิดที่ร้ายแรง (Critical Error)	พฤติกรรมที่ยอมรับ (Acceptable Performance)
<p>3. ตำแหน่งยืนของผู้พันผ้า</p> <p>4. วิธีถือม้วนผ้า</p> <p>5. การพันรอบที่ 1</p>	<p>2.3 หยิบสำลีมารองใต้รักแร้ผู้ป่วยข้างที่เจ็บ เพื่อกันความชื้นและกลิ่นอับ</p> <p>ยืนด้านข้างผู้ป่วยข้างที่ข้อไหล่เจ็บ</p> <p>4.1 จับม้วนผ้าหันด้านที่มีวน เข้าออกนอก ลำตัวผู้ป่วย</p> <p>4.2 ใช้มือที่ถนัดถือม้วนผ้าและใช้มืออีกข้างหนึ่งจับชายผ้ากดทับไว้กับไหล่ของผู้ป่วยข้างที่เจ็บ</p> <p>5.1 ใช้มือข้างหนึ่งจับปลายผ้าวางพาดข้ามไหล่ข้างที่เจ็บ</p> <p>5.2 ใช้มือที่ถือม้วนผ้าพันลงมาตามแนวต้นแขน ลงมาทางด้านขวาของผู้พัน (จะเป็นด้านหน้าหรือด้านหลังของผู้ป่วยก็ตาม)</p>		<p>ยืนด้านข้างผู้ป่วยด้านตรงข้ามกับข้อไหล่เจ็บ</p> <p>4.1 จับม้วนผ้าหันด้านที่มีวน เข้า เข้าหาลำตัวผู้ป่วย</p> <p>4.2 ม้วนผ้าหลุดจากมือผู้พัน</p>	<p>2.3 ไม่ใช่สำลีรองใต้รักแร้</p> <p>ยืนด้านหลังผู้ป่วยหรือด้านหน้าผู้ป่วยข้างที่ข้อไหล่เจ็บ</p> <p>4.1 จับม้วนผ้าหันด้านที่มีวน เข้า ออกนอกลำตัวผู้ป่วย แต่คลี่ผ้ายาวเกินไป</p> <p>4.2 ไม่ใช่มืออีกข้างหนึ่งจับชายผ้ากดทับไว้กับไหล่ของผู้ป่วยข้างที่เจ็บ</p>

ขั้นตอนหลัก (Major Step)	ข้อมูลหลัก (Key Information)	การนำไปปฏิบัติ (Application)	ความผิดที่ร้ายแรง (Critical Error)	พฤติกรรมที่ยอมรับ (Acceptable Performance)
6. การพันรอบ ที่ 2	5.3 พันอ้อมได้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างเดิม มาพบกับปลายผ้าโดยที่มืออีกข้างหนึ่ง ยังคงดึงชายผ้าไว้			5.3 มืออีกข้างหนึ่งปล่อยชายผ้า
	5.4 ดึงผ้าให้หัวไหล่กระชับ		5.4 ลักษณะการพันหลุด หรือ หลวมเกินไป	5.4 ไม่ดึงผ้าให้หัวไหล่กระชับ
	6.1 ดึงผ้าเรียงลงไปทางด้านหน้าไปยัง ชายโครงด้านตรงข้ามกับที่ข้อไหล่เจ็บ			และลักษณะการพันค่อนข้าง หลวม
	6.2 พันอ้อมไปด้านหลังในแนวนอน			
	6.3 พันทาบไปที่ข้อศอกข้างที่งออยู่ แล้วอ้อมได้ศอกไปที่ชายโครงด้าน ตรงข้าม โดยไม่พันทับมือ		6.3 พันดึงลงมาที่ได้ศอกไป พันที่รอบเอวของผู้ป่วย	6.3 พันดึงลงมาเหนือข้อศอก ข้างที่งออยู่ หรือปิดทับไป ทั้งแขนและมือผู้ป่วย

ขั้นตอนหลัก (Major Step)	ข้อมูลหลัก (Key Information)	การนำไปปฏิบัติ (Application)	ความผิดที่ร้ายแรง (Critical Error)	พฤติกรรมที่ยอมรับ (Acceptable Performance)
7. การพันรอบที่ 3	7.1 พันอ้อมชายโครงมาด้านหลัง 7.2 พันเฉียงขึ้นมาจากหัวไหล่ข้างที่เจ็บ		7.2 พันเฉียงขึ้นมาจากหัวไหล่ อีกข้างหนึ่ง เป็นรูป กากบาท	7.2 พันผ่านมาที่ใต้ศอกข้าง เดิมอีก
8. การพันรอบที่ 4	8.1 ใช้ผ้าที่เหลือพันลงมาตามแนวต้นแขน ข้างที่เจ็บอ้อมใต้ศอกขึ้นมาจากหัวไหล่ ข้าง เดิม 8.2 ใช้พลาสติกปิดไม่ให้ผ้าพันหลุด เลื่อนได้ 8.3 ถ้าพันรอบที่ 4 แล้วผ้ายังเหลือนยาว พอประมาณ ให้พันเฉียงลงไปด้านหน้า ไปยังชายโครงด้านตรงข้ามจนสุด ปลายผ้าแล้วใช้พลาสติกปิด		8.1 พันถึงรอบที่ 3 แล้วหยุด หรือพันรอบที่ 4 ผิด 8.2 ปล่อยชายผ้าไว้ไม่ปิด พลาสติก	8.3 ถ้าผ้าพันยังเหลือนยาวพอ ประมาณแล้ว พันวนอ้อมใต้ ศอกขึ้นมาจากหัวไหล่ข้าง เดิม อีก (พันซ้ำรอบเดิม)

ขั้นตอนหลัก (Major Step)	ข้อมูลหลัก (Key Information)	การนำไปปฏิบัติ (Application)	ความผิดที่ร้ายแรง (Critical Error)	พฤติกรรมที่ยอมรับ (Acceptable Performance)
9. ตรวจสอบการ พันกระชับไหล่	9.1 เมื่อพันเสร็จแล้วให้ผู้ป่วยเหยียดแขน และกางข้อศอกข้างที่พันกระชับไหล่ ออก 9.2 ผู้ป่วยไม่สามารถขยับแขนและศอก ออกไปได้		9.2 ผู้ป่วยสามารถกางแขน และศอกออกไปได้เกิน 30 องศา หรือแขนหลุด ออกจากผ้าที่พันได้	9.2 ผู้ป่วยสามารถกางแขนและ ศอกออกไปได้บ้าง เล็กน้อย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แบบประเมินทักษะการพันกระชับไหล่

ชื่อนักศึกษาแพทย์ _____

วันที่ฝึก _____

วัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนสามารถพันกระชับไหล่ผู้ป่วยที่บาดเจ็บบริเวณข้อไหล่ได้ถูกต้อง และครบทุกขั้นตอน

<u>คะแนน</u>	ถ้าผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องครบทุกขั้นตอน	ให้คะแนน	2	คะแนน
	ถ้าผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องเพียงบางส่วน	"	1	คะแนน
	ถ้าผู้เรียนปฏิบัติผิดหรือไม่ทำในแต่ละขั้นตอน	"	0	

ทักษะที่ประเมินมีดังนี้

ตอนที่ 1 ขั้นตอนการกระทำ

1. เตรียมอุปกรณ์

- 2 จัดเตรียมอุปกรณ์ได้ครบถูกต้องทุกชิ้น
- 1 อุปกรณ์ที่เตรียมยังขาด สำลีส้นใหญ่ หรือ กรรไกร
- 0 อุปกรณ์ที่เตรียม ขาดผ้าพัน หรืออุปกรณ์อื่น ๒ อย่าง

2. การจัดทำผู้ป่วย

- 2 ให้ผู้ป่วยนั่งบนเก้าอี้แล้วจับแขนผู้ป่วยข้างที่เจ็บ งอข้อศอกให้ เป็นมุมฉาก โดยให้แขนได้ศอกทาบกับลำตัว และหยิบสำลีมารองใต้รักแร้ผู้ป่วย
- 1 ให้ผู้ป่วยนั่งบนเก้าอี้แล้วจับแขนผู้ป่วยข้างที่เจ็บ งอข้อศอกให้ เป็นมุมฉาก และไม่ใช่สำลีรองใต้รักแร้
- 0 ให้ผู้ป่วยนั่งบนเก้าอี้แล้วจับแขนผู้ป่วยข้างที่เจ็บ งอข้อศอกไม่เป็นมุมฉาก และไม่ใช่สำลีรองใต้รักแร้

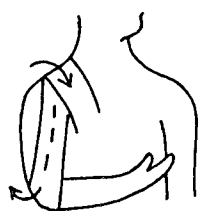
3. ตำแหน่งยืนของผู้พันผ้า

- 2 ยืนด้านข้างผู้ป่วย ข้างที่ข้อไหล่เจ็บ
- 1 ยืนด้านหลังผู้ป่วยหรือด้านหน้าผู้ป่วย ข้างที่ข้อไหล่เจ็บ
- 0 ยืนด้านข้างผู้ป่วย ด้านตรงข้ามกับที่ข้อไหล่เจ็บ

4. วิธีถือม้วนผ้าพัน

- 2 จับม้วนผ้า หันด้านที่ม้วนเข้า ออกนอกลำตัวผู้ป่วย โดยใช้มือที่ถนัดถือม้วนผ้า และ ใช้มืออีกข้างหนึ่งจับชายผ้ากดทับไว้กับไหล่ของผู้ป่วยข้างที่เจ็บ
- 1 จับม้วนผ้า หันด้านที่ม้วนเข้า ออกนอกลำตัวผู้ป่วย แต่ ค้ำฝ้ายาวเกินไป และ ไม่ใช้มืออีกข้างหนึ่งจับชายผ้ากดทับไว้กับไหล่ของผู้ป่วยข้างที่เจ็บ
- 0 จับม้วนผ้า หันด้านที่ม้วนเข้า เข้าหาลำตัวผู้ป่วย หรือหลุดจากมือผู้ที่พัน

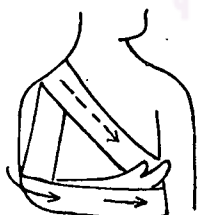
5. การพันรอบที่ 1

ใช้มือข้างหนึ่งจับปลายผ้าวางพาดข้ามไหล่ข้างที่เจ็บของผู้ป่วย และใช้มือที่ถือม้วนผ้า พันลงมาตามแนวต้นแขนลงมาทางด้านขวาของผู้พัน (จะเป็นด้านหน้าหรือด้านหลังของผู้ป่วยก็ตาม) แล้วพันอ้อมใต้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่ข้าง เดิมมาทับกับปลายผ้า

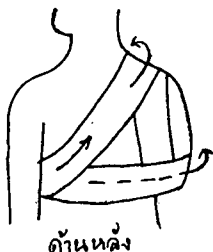
- 2 โดยที่ มืออีกข้างหนึ่งยังคงดึงชายผ้าไว้ แล้วดึงผ้าให้หัวไหล่กระชับ
- 1 โดยที่ มืออีกข้างหนึ่งปล่อยชายผ้า และไม่ดึงผ้าให้หัวไหล่กระชับ
- 0 โดยที่ ลักษณะการพันหลุดหรือหลวมเกินไป

6. การพันรอบที่ 2

ดึงผ้าเฉียงลงไปทางด้านหน้าไปยังชายโครงด้านตรงข้ามกับที่ข้อไหล่เจ็บ พันอ้อมไปที่ด้านหลังในแนวนอน

- 2 พันทับไปที่ข้อศอกข้างที่ ตั้งอยู่ แล้วอ้อมใต้ศอกไปที่ชายโครงด้านตรงข้าม โดยไม่พันทับมือ
- 1 พันผ้า ตั้งขึ้นมาเหนือข้อศอกข้างที่ ตั้งอยู่ หรือปิดทับไปที่ทั้งแขนและมือ
- 0 พันผ้า ตั้งลงไปที่ใต้ข้อศอกไปพันที่รอบเอวของผู้ป่วย

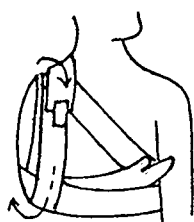
7. การพันรอบที่ 3 พันอ้อมชายโครงมาด้านหลัง

ด้านหลัง

- 2 พันเฉียงขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างที่เจ็บ
 1 พันผ่านมาที่ใต้ศอกข้าง เดิมอีก
 0 พันเฉียงขึ้นมาที่หัวไหล่อีกข้างหนึ่ง เป็นรูปกากบาท

8. การพันรอบที่ 4

ใช้ผ้าที่เหลือพันลงมาตามแนวต้นแขนข้างที่เจ็บ อ้อมใต้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่ (เหมือนการพันรอบที่ 1)

- 2 ใช้พลาสติกปิด ไม่ให้ผ้าพันหลุดเลื่อนได้ ในกรณีที่พันรอบที่ 4 แล้วผ้ายังเหลียวยาวพอประมาณ ให้พันเฉียงลงไปด้านหน้าไปยังชายโครงด้านตรงข้าม (เหมือนการพันรอบที่ 2) จนสุดปลายผ้า แล้วใช้พลาสติกปิด
- 1 ใช้พลาสติกปิด ไม่ให้ผ้าพันหลุดเลื่อนได้ ในกรณีที่ผ้าพันยังเหลียวยาวพอประมาณ แล้วพันวนอ้อมใต้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่ข้าง เดิมอีก (พันซ้ำรอบเดิม)
- 0 พันถึงรอบที่ 3 แล้วหยุด หรือพันรอบที่ 4 ผิด ปล่อยชายผ้าไว้
ไม่ปิดพลาสติก

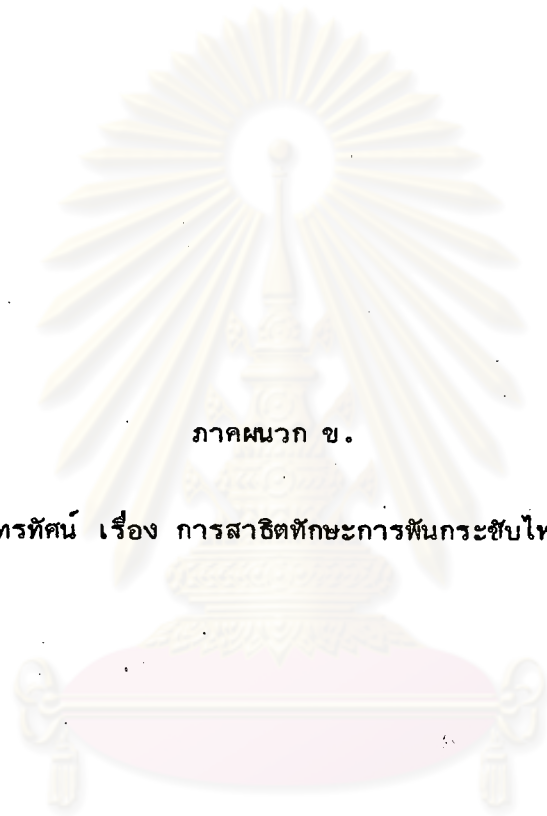
ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการพันกระชับไหล่ของนักศึกษาแพทย์

9. ตรวจสอบการพันกระชับไหล่ เมื่อพัน เสร็จแล้วให้ผู้ป่วยเหยียดแขนและกางข้อศอกข้างที่พันกระชับไหล่

- 2 ผู้ป่วยไม่สามารถขยับแขนและศอกออกไปได้
 1 ผู้ป่วยสามารถกางแขนและศอกออกไปได้บ้าง เล็กน้อย
 0 ผู้ป่วยสามารถกางแขนและศอกออกไปได้เกิน 30 องศา
หรือแขนหลุดออกจากผ้าที่พัน

หมายเหตุ

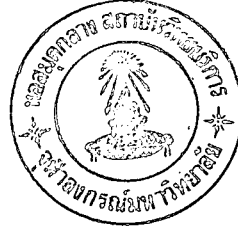
ภาพที่แสดง เป็นภาพแสดงลักษณะการพันที่ถูกต้องตามขั้นตอน

ภาคผนวก ข.

บทโทรทัศน์ เรื่อง การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทโทรทัศน์

เรื่อง การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่

วันที่บันทึกภาพ : 4 มีนาคม 2526

สถานที่ : โรงเรียนเวชนิทัศน์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผู้สอนสาธิต : รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ยงยุทธ วัชรดุลย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์
ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผู้บันทึกภาพ : อาจารย์บุญส่ง แจ้สว่าง และ นายราชกรี ปรางค์ชัยกุล
โรงเรียนเวชนิทัศน์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผู้เขียนบทและควบคุมรายการ : นางสาวรัตนา แกลมทองสวัสดิ์

ที่ปรึกษาบทโทรทัศน์ : รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ยงยุทธ วัชรดุลย์
อาจารย์บุญส่ง แจ้สว่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อักษรย่อและคำศัพท์ที่ใช้ในบทโทรทัศน์

1. MS. (Medium shot) หมายถึง การถ่ายภาพระยะปานกลาง ซึ่งเป็นการถ่ายภาพในระยะธรรมชาติทั่วไป
2. CU. (Close up) หมายถึง การถ่ายภาพในระยะใกล้ เพื่อเน้นความสนใจของผู้ดูภาพที่ปรากฏอยู่ ให้กระจ่างชัดเจนนยิ่งขึ้น
3. F/I (Fade in) หมายถึง การทำภาพดำมืดเปลี่ยนมาเป็นภาพที่ค่อย ๆ สว่างขึ้นจนเป็นภาพชัดปกติ
4. F/O (Fade out) หมายถึง การทำภาพที่สว่างปกติเปลี่ยนมาเป็นภาพที่ดำมืดไปทีละน้อยจนดำสนิท
5. Z/I (Zoom in) หมายถึง การเลื่อนภาพให้เข้ามาในระยะใกล้ขึ้น
6. Z/O (Zoom out) หมายถึง การเลื่อนภาพให้ไกลห่างออกไปในระยะปานกลาง หรือระยะไกล
7. Dis (Dissolve) หมายถึง การซ้อนเปลี่ยนภาพ เป็นการกระทำภาพให้จางลงหายไปสัมพันธ์กับภาพใหม่ ซึ่งค่อย ๆ ซ้อนทับมากขึ้นจนเป็นภาพปกติ
8. Pan หมายถึง การส่ายหน้ากล้องไปตามแนวราบจากขวาไปซ้าย หรือจากซ้ายไปขวา
9. Insert หมายถึง การแทรกภาพอีกภาพหนึ่งใส่ไว้ในภาพที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ภาพมากกว่า 1 ภาพ ปรากฏพร้อมกันบนจอภาพ

บทโทรทัศน์ เรื่อง การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่

ลำดับ ที่	กล้อง	ภาพ	เสียง/บรรยาย	ผู้แสดง/อุปกรณ์
1	1	CU. ที่ Caption Title ประมาณ 15 วินาที แล้ว F/O	F/I เสียงดนตรีบรรเลง ประกอบ Title ประมาณ 10 วินาที แล้ว F/O	Caption Title 1 แผ่น
2	2	MS. ที่ด้านหน้าผู้สอน และผู้ป่วย	(นำเข้าสู่บทเรียนโดย การสาธิตพันกระชับไหล่ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นจนถึง ขั้นสุดท้ายโดยใช้เวลา ประมาณ 20 วินาที และไม่มีเสียงประกอบ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่ บทเรียน ตั้งแต่ลำดับภาพ ที่ 2 - 9)	1. ผู้ป่วย นั่งบนเก้าอี้ที่ไม่มีพนักพิง หันไหล่ข้างขวา ที่สมมติว่าเป็น ข้างที่ได้รับบาดเจ็บ เข้าหากล้อง 2. ผู้สอน ยืนเฉียงด้านหลังผู้ป่วย ประมาณ 45 องศา หันหน้าเข้า หากล้อง 3. ผู้สอนเริ่มสาธิต โดยหยิบสำลี 1 ชิ้น มารองที่ได้รักแร้ผู้ป่วย แล้วหยิบม้วนผ้า มาพันที่แขน ข้างขวาของผู้ป่วย
3	1	MS. ด้านหลังของ ผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 2	-	1. ผู้สอนจับปลายผ้าวางพาดข้ามไหล่ ข้างที่เจ็บของผู้ป่วยมาด้านหน้า ของผู้ป่วย แล้วพันลงมาตามแนว ต้นแขน อ้อมใต้ศอกขึ้นมาที่หัวไหล่ ข้างเดิม 2. ผู้สอนเรียงผ้าให้หัวไหล่กระชับ

ลำดับ ที่	กล้อง	ภาพ	เสียง/บรรยาย	ผู้แสดง/อุปกรณ์
4	2	MS. ด้านหน้าของ ผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 1	-	ผู้สอน ดึงผ้าเตียงลงมาด้านหน้า ของผู้ป่วย ไปยังชายโครงด้าน ตรงข้ามกับข้างที่ไหล่เจ็บ
5	1	MS. ด้านหลังของ ผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 2	-	ผู้สอนพันผ้าอ้อมไปด้านหลังผู้ป่วย ในแนวนอน แล้วพันผ่านไป ใต้แขน รอบส่วนข้อศอกข้างที่ รั้งอยู่
6	2	MS. ด้านหน้าของ ผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 1	-	ผู้สอน พันผ้าวกกลับมาด้านหน้า ในแนวนอนไปที่สีข้าง โดยไม่พัน ปิดทับมือข้างขวาของผู้ป่วย แต่จะ พันใต้แขนให้มือไพล่ยื่นขึ้นด้านบน แล้วพันอ้อมชายโครงด้านซ้ายไป
7	1	MS. ด้านหลังของ ผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 2	-	ผู้สอน พันผ้ามาด้านหลังผู้ป่วย แล้วพัน เียงขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างที่ เจ็บ
8	2	MS. ด้านหน้าของ ผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 1	-	1. ผู้สอน พันผ้าที่เหลือลงมาตามแนว แขน ไปยังใต้ศอกของผู้ป่วยข้างที่ เจ็บ ดึงอ้อมขึ้นมาที่หัวไหล่ข้าง เดิมจนสุดปลายผ้า และดึงให้ กระชับ 2. ผู้สอนหยิบพลาสติกเตอร์ปิดทับปลายผ้า และใช้กรรไกรตัดพลาสติกเตอร์

ลำดับ ที่	กล้อง	ภาพ	เสียง / บรรยาย	ผู้แสดง / อุปกรณ์
9	1	CU. ด้านหน้าผู้ป่วย	-	ผู้ป่วยนั่งหันหน้ามาทางกล้อง เพื่อแสดงให้เห็นไหล่ที่ถูกพันกระชับไว้เรียบร้อยแล้ว
10	2	CU. ผู้สอน	การพันกระชับไหล่ ที่เห็นอยู่นี้ เป็นวิธีการ รักษาผู้ป่วยที่บาดเจ็บ บริเวณข้อไหล่ เพื่อช่วย ให้แขนและสะบักไหล่ข้าง ที่บาดเจ็บนั้นอยู่นิ่งในระยะ รักษา ซึ่งต่อไปจะ เป็นการสาธิตการพัน กระชับไหล่ให้ดูตามลำดับ ดังนี้	ผู้สอนบรรยาย
11	1	CU. เก้าอี้	อุปกรณ์ที่จะต้องจัดเตรียม ไว้คือ 1. เก้าอี้ ใช้สำหรับให้ ผู้ป่วยนั่ง ควรใช้ เก้าอี้ที่ไม่มีพนักพิง เพื่อจะให้ความสะดวก ในการพัน	เก้าอี้ที่ไม่มีพนักพิง 1 ตัว จัดวาง ไว้หน้าโต๊ะวางอุปกรณ์

ลำดับที่	กล้อง	ภาพ	เสียง/บรรยาย	ผู้แสดง/อุปกรณ์
12	2	CU. ม้วนแถบผ้าพัน	2. แถบผ้า ที่มีความยาว ขนาดพอเหมาะ ที่โรงพยาบาลศิริราช นี้ใช้ผ้าสำลี นำมาตัด ยาวประมาณ 3 เมตร หรือ 3½ เมตร และ กว้างประมาณ 15 เซนติเมตร	ผู้สอนจะหยิบม้วนแถบผ้าพัน ซึ่งวางอยู่ บนโต๊ะอุปกรณ์ นำชิ้นมาคลี่ให้ดูขนาด ความกว้างของแถบผ้า
13	2	Pan มา CU ที่สำลี พลาสติก และ กรรไกร ที่ละลำดับ ตามบทบรรยาย	3. สำลีชิ้นใหญ่ 1 ชิ้น 4. พลาสติก ขนาด กว้างประมาณ 2 นิ้ว 5. กรรไกร ใช้ตัด พลาสติก	ผู้สอนหยิบอุปกรณ์ทีละชิ้น มี สำลี พลาสติก และกรรไกร ที่จัดวาง อยู่บนโต๊ะอุปกรณ์แล้ว
14	1	CU. ผู้สอน	ต่อไปจะเป็นการสาธิต วิธีพันกระชับไหล่ โดยจะ เริ่มตั้งแต่การจัดทำผู้ช่วย วิธีถ้อม้วนผ้า และจะเริ่ม พันกระชับไหล่ไปที่ละลำดับ ชั้น ขอให้สังเกตไปตาม ลำดับทุกขั้นตอน	ผู้สอนบรรยาย

ลำดับ ที่	กล้อง	ภาพ	เสียง/บรรยาย	ผู้แสดง/อุปกรณ์
15	2	MS. ผู้ป่วยและผู้สอน และ Insert Caption ที่เขียนว่า "การจัดทำผู้ป่วย" ไว้มุมบนซ้ายของภาพ	การพันกระชับไหล่ มีลำดับขั้นตอนดังนี้ เริ่มตั้งแต่การเตรียมตัว ผู้ป่วย โดยจัดทำผู้ป่วยให้ นั่งบน เก้าอี้ ให้นั่งหลังตรง แล้วจับแขนผู้ป่วยข้างที่ ข้อไหล่เจ็บ งอข้อศอกให้ เป็นมุมฉาก โดยให้แขน ทาบกับลำตัวด้านหน้า หลังจากนั้นใช้ส่ว ชิ้นใหญ่มารองไว้ที่ได้รักแร้ ของผู้ป่วยข้างที่จะพัน กระชับไหล่ เพื่อซับเหงื่อ และกันความชื้น	1. ผู้ป่วยนั่งบน เก้าอี้ 2. ผู้สอนยืนสาธิตการจัดทำผู้ป่วย ตามคำบรรยาย 3. ผู้สอนหยิบส่วชิ้นใหญ่ 1 ชิ้น มารองไว้ที่ได้รักแร้ของผู้ป่วย
16	1	CU. ม้วนแถบผ้าพัน และ Insert Caption ที่เขียนว่า "วิธีถ้อม้วนผ้า" ไว้มุมบนซ้ายของภาพ	ก่อนจะเริ่มพัน ควร รู้จักวิธีการถ้อม้วนผ้าที่ ถูกต้องเสียก่อน เพื่อความ สะดวกในการพัน โดยให้ จับม้วนผ้า หันด้านที่มีม้วนเข้า ออกนอกลำตัวผู้ป่วย	ผู้สอนสาธิตการถ้อม้วนผ้า ตามคำบรรยาย
17	2	CU. ผู้สอน	ต่อไปนี้จะเป็นการพัน กระชับไหล่ รอบที่ 1 ถึง รอบที่ 4 ให้สังเกตดู ตามลำดับดังนี้	ผู้สอนบรรยาย

ลำดับ ที่	กล้อง	ภาพ	เสียง/บรรยาย	ผู้แสดง/อุปกรณ์
18	1	MS. ผู้ป่วยและผู้สอน Insert Caption ที่เขียนว่า "การพันรอบที่ 1" ไว้มุมบนขวาของภาพ Dis มาที่กล้อง 2	(ตั้งแต่ลำดับภาพที่ 18 - 22 ไม่มีเสียงบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ สมาธิในการสังเกตวิธี การพันของแต่ละรอบ)	<u>การพันรอบที่ 1</u> 1. ผู้ป่วยนั่งบนเก้าอี้และถูกจัดท่า เตรียมไว้แล้ว 2. ผู้สอนยื่นถือม้วนผ้าอยู่ที่ด้านข้าง ของผู้ป่วยข้างที่ไหล่เจ็บ แล้วจับ ปลายผ้าวางพาดข้ามไหล่ข้างที่ เจ็บ พาดมาข้างหน้า พันลงมา ตามแนวต้นแขน แล้วอ้อมใต้ศอก ขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างเดิม โดยรั้ง ผ้าที่พันให้หัวไหล่กระชับ
19	2	MS. ด้านหลังของผู้ป่วย Insert Caption ที่เขียนว่า "การพันรอบที่ 2" ไว้มุมบนขวาของภาพ	-	<u>ผู้สอนสาธิตการพันรอบที่ 2</u> เมื่อพันรอบที่ 1 แล้ว ดึงผ้าเฉียง ลงไปด้านหน้า ไปยังชายโครงด้าน ตรงข้าม พันอ้อมมาที่ด้านหลังในแนว นอน พันผ่านไปที่ใต้แขนรอบส่วนข้อศอก ข้างที่บาดเจ็บ
20	1	MS. ด้านหน้าของผู้ป่วย Dis มาที่กล้อง 2	-	ผู้สอนพันผ้าวกกลับไปด้านหน้า ในแนวนอน พันทาบไปที่ข้อศอกข้างที่ งออยู่ แล้วพันอ้อมใต้ศอกไปที่ชายโครง ด้านตรงข้าม โดยไม่พันทับมือ

ลำดับ ที่	กล่อง	ภาพ	เสียง/บรรยาย	ผู้แสดง/อุปกรณ์
21	1	MS. ด้านหลังของผู้ป่วย Insert Caption ที่เขียนว่า "การพันรอบที่ 3" ไว้มุมบนซ้ายของภาพ Dis มาที่กล่อง 1	-	<u>ผู้สอนสาธิตการพันรอบที่ 3</u> ผู้สอนพันผ้าอ้อมชายโครงผู้ป่วยต่อ จากการพันรอบที่ 2 มาที่ด้านหลัง แล้วพันเฉียงขึ้นมาที่หัวไหล่ข้างที่เจ็บ
22	1	MS. ด้านหน้าของผู้ป่วย Insert Caption ที่เขียนว่า "การพันรอบที่ 4" ไว้มุมบนซ้ายของภาพ	-	<u>ผู้สอนสาธิตการพันรอบที่ 4</u> ต่อจากการพันรอบที่ 3 แล้วจะยังมี ผ้าเหลือยาวพอประมาณ ผู้สอนจะพันผ้า จากหัวไหล่พาดลงมาข้างหน้า มาที่ได้ ศอกข้างที่หัวไหล่เจ็บ แล้วพันอ้อมขึ้นมา ที่หัวไหล่ข้างเดิม จนสุดปลายผ้าพอดี ผู้สอนหยิบพลาสติกมาปิดทับที่ ปลายผ้า โดยใช้กรรไกรตัดพลาสติก แล้วเอามือจับพลาสติกปิดทับให้ เรียบร้อย กันไม่ให้ผ้าหลุดเลื่อนออกได้
23	2	CU. ผู้สอน	เมื่อได้ดูการสาธิตวิธีการ พันกระชับไหล่แล้ว ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามลำดับ ทุกขั้นตอนด้วยตนเอง โดย ใช้ระยะเวลาฝึก 10 นาที และหลังจากนั้นจะมีการ วัดผลการปฏิบัติเป็นราย บุคคล	ผู้สอนบรรยาย

หมายเหตุ : บทโทรทัศน์ที่แสดงนี้เป็นบทโทรทัศน์เรื่อง การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่
ซึ่งเป็นการสาธิตแบบรวม มีความยาวของเทปบันทึกภาพ 6.12 นาที
สำหรับบทโทรทัศน์เรื่อง การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่แบบแยก มีเนื้อหาและ
ลำดับขั้นตอนการแสดงที่เหมือนกัน จะแตกต่างกันที่ ตอนท้ายของลำดับภาพที่ 18
(เป็นการสาธิตการพันรอบที่ 1) ลำดับภาพที่ 20 (เป็นการสาธิตการพันรอบที่ 2)
ลำดับภาพที่ 21 (เป็นการสาธิตการพันรอบที่ 3) และลำดับภาพที่ 22 (เป็นการสาธิต
การพันรอบที่ 4) เทปบันทึกภาพจะเว้นช่วงหยุดให้ผู้เรียนกลุ่มที่ถูกจัดให้เรียนโดย
วิธีการสาธิตแบบแยก ได้ฝึกปฏิบัติตามไปในแต่ละขั้นตอน เทปบันทึกภาพเรื่อง
การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่แบบแยก มีความยาว 8.48 นาที ในภาคผนวก ข.
นี้ ผู้วิจัยจึงได้นำบทโทรทัศน์เรื่อง การสาธิตทักษะการพันกระชับไหล่เฉพาะแบบรวม
มาแสดงไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรัตนา แหมทองสวัสดิ์ เกิดวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2500 ตำบลวัดอรุณ
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2)
จากภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2521 ปัจจุบันอาชีพ
รับราชการ ตำแหน่งนักวิชาการการศึกษา ระดับ 4 งานส่งเสริมการวิจัยและตำรา กองบริการการ
ศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย